

USA:s möjliga intervention i Venezuela - en revitalisering av R2P?

Abstract

Venezuela går idag igenom en omfattande humanitär och ekonomisk kris där landets styre saknar både vilja och möjlighet att tillgodose fundamentala rättigheter för befolkningen. I relation till den kris har USA med Donald Trump i spetsen uttalat en vilja att intervensera i landet, något som mött stark kritik. Utifrån doktrinen R2P syftar uppsatsen till att kartlägga ifall Venezuela skulle utgöra en möjlig grund för en militär intervention. R2P har sedan dess tillkomst dock mött mycket kritik, och teorin saknar fullt stöd av det internationella samfundet.

Genom en teoriprovande fallstudie, där fallet Venezuela ställts i centrum för teorins applicering, kom uppsatsen fram till att även om den faktiska humanitära krisen i Venezuela möjligen rättfärdigar en intervention, saknas förutsättningar för att samtliga kriterier enligt R2P ska anses vara uppfyllda och därmed kan inte en militär intervention rättfärdigas under doktrinen.

Nyckelord: R2P, militär intervention, USA, Venezuela, Säkerhetsrådet

Antal ord: 9822

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Syfte och frågeställning	3
1.2 Tidigare forskning.....	4
1.3 Disposition	5
2. Metod	6
2.1 Teoriprovande fallstudie	6
2.2 Val av fall.....	7
2.3 Metodisk inriktning.....	8
2.4 Material och källkritik	9
3. Teoretiska perspektiv	11
3.1 Responsibility to protect	11
3.1.1 <i>Just cause</i>	12
3.1.2 <i>Right intention</i>	12
3.1.3 <i>Last resort</i>	13
3.1.4 <i>Proportional means</i>	13
3.1.5 <i>Reasonable prospects</i>	14
3.1.6 <i>Right Authority</i>	14
3.2 Kritik.....	15
4. Analys	18
4.1 R2P-doktrinen tillämplighet på fallet Venezuela	18
4.1.1 <i>Just cause</i>	18
4.1.2 <i>Right intention</i>	19
4.1.3 <i>Last resort</i>	21
4.1.4 <i>Proportional means</i>	22
4.1.5 <i>Reasonable prospects</i>	24
4.1.6 <i>Right authority</i>	25
5. Slutsats	27
5.1 Resultatets implikationer	27
5.2 Framtida forskning.....	29
6. Källförteckning	31

1. Inledning

Amnesty International konstaterade i september 2018 att Venezuela går igenom en av de värsta människorättskriserna i sin historia, och förteckningen över brott enligt internationell rätt mot befolkningen växer (Amnesty International UK, 2018). Så sent som i maj 2019 kom rapporter om en kvinna som till följd av sina protester mot den venezuelanska regeringen blivit skjuten (Engbom, 2019). I relation till krissituationen påvisar USA ännu en gång att de inte drar sig för att ta till med våld. I en intervju med Fox Business uttalade sig USA:s utrikesminister om att "the president has been crystal clear and incredibly consistent—military action is possible—if that's what's required—that's what the United States will do" (Limitone, 2019).

Extern militär intervention för att säkerställa mänskliga rättigheter har varit kontroversiellt, både när det har hänt – som i Somalia, Bosnien och Kosovo – och när det inte hänt, som i Rwanda. Aktivismen kring externt ingripande har dels setts som en internationalisering av säkerställandet av mänsklig säkerhet, men också som om ett alarmerande brott mot den statsordning som är beroende av suveräna stater och territoriums okränkbarhet (ICISS, 2001:VII).

En kritisk inställning till humanitära interventioner kan bland annat ses hos BRICS-staterna (Brasilien, Ryssland, Kina, Indien och Sydafrika) i form av deras motvilja att rösta för resolutionerna om bl.a. interventionen i Libyen och fördömandet av våldet i Syrien. Inställningen centrerar kring åsikten att humanism inte till för stor del får underminera staters suveräna position och inte ska förminska staternas självbestämmanderätt. Denna skepsis försvårar en implementering och etableringen av R2P-doktrinen i internationell politik och utgör även en möjlig anledning till varför doktrinen sett en viss tillbakagång under det senaste decenniet (Keeler, 2011).

Sammanfattningsvis är externa interventioner mycket kontroversiella och det råder delade meningar i hur man bör säkerställa mänskliga rättigheter i stater som misslyckats med det.

1.1 Syfte och frågeställning

Mot den angivna bakgrunden är syftet med denna uppsatsen att undersöka om en extern intervention i Venezuela skulle vara rättfärdigad enligt doktrinen *the Responsibility to Protect* (R2P) och specifikt under de kriterier som ställs upp enligt *the responsibility to react*. Ämnet är av relevans då det är under

pågående debatt på den internationella spelplanen, både medialt och i Säkerhetsrådet, som behandlar just detta dilemma med starka aktörer såsom USA som högt proklamerat sina eventuella intentioner att intervensera i landet (Limitone, 2019). Uppsatsen lyfter även tre kritiska perspektiv för att få en bredare förståelse för problematiken kring R2P-doktrinen och en djupare förståelse för de senaste årens tillbakagång av doktrinen internationella stöd och tillämplighet.

Syftet är vidare att genom en sammanvägning av utfallet av den teoriprovande undersökningen avseende en möjlig intervention i Venezuela, tillsammans med de kritiska perspektiv som lyfts fram genom uppsatsen, dra slutsatser avseende möjligheterna till en revitalisering av doktrinen efter år av tillbakagång.

Med anledning av detta syfte, avser uppsatsen besvara följande frågeställning;

1. Hur lever fallet Venezuela upp till de sex kriterier som R2P-doktrinen *responsibility to react* ställer upp och skulle fallet Venezuela därmed utgöra en möjlig grund för en revitalisering av R2P-doktrinen?

1.2 Tidigare forskning

Alex J Bellamy, forskare inom R2P, har i sin bok *The Responsibility to Protect: A defense* behandlat doktrinen och de utmaningar den står inför. Han lyfter bland annat den kritik som förts mot doktrinen i form av att den är otillräcklig i sin förmåga att skydda utsatta grupper i samhället. Trots kritiken ställer sig Bellamy dock positiv till doktrinen, och menar att R2P är vår tids bästa alternativ när det kommer till att skydda människor från de brott som doktrinen omfattar: folkmord, etnisk rensning, krigsförbrytelser samt brott mot mänskligheten (Bellamy, 2015:11). Han konstaterar vikten av R2P då den hjälper stater att ta ansvar för sin suveränitet – något som i slutändan leder till en värld där doktrinen inte längre kommer behövas (Bellamy, 2015:18–19). Vidare har doktrinen även mött kritik från när den såväl har agerat, som när den inte har agerat. John W. Dietrich belyser i sin artikel *R2P and Intervention after Libya* problematiken kring R2P som speciellt uppkommit efter att doktrinen implementerats i fallet Libyen. Fallet, som kom att bli första gången FN auktoriserade militärt våld under R2P, har enligt Dietrich påvisat stora oenigheter i hur och när interventioner bör implementeras. Framförallt tre oenigheter lyfts i artikeln: 1) stater fortsätter att vara oeniga i hur stor vikt som ska läggas på suveränitet; 2) vagheten i R2P-kriterierna leder till att vissa länder fruktar för att beslut om när och var man rimligen bör intervensera kommer återspeglas som politiska övervägande snarare än en fråga om humanitära problem; 3) frågan om vilka grupper som korrekt kan

auktorisera en R2P-intervention samt vad som händer när Säkerhetsrådet står inför ett dödläge. Interventionen i Libyen blev ytterligare uppmärksammas då R2P gick från teori till praktiskt handlande, något som påvisade brister i ”proper implementation”. Dietrich lyfter i relation till detta följande tre frågor: 1) vilken militär styrka ska genomföra interventionen å världssamfundets vägnar? 2) vad bör vara det politiska samt militära målet med interventionen? 3) vilket ansvar har världssamfundet efter en R2P-intervention? (Dietrich, 2013:324–325).

Efter interventionen i Libyen lämnades landet med en störtad regering, en tvådelad och rivaliserande ny ledning och ett efterföljande inbördeskrig som kostade många liv (Esselmont, 2016). Detta ställer tydligt Dietrichs tredje fråga på sin spets. Möjligen kan detta också förklara den återhållsamhet som setts i tillämpningen av R2P i efterföljande konflikter, exempelvis inbördeskriget i Syrien. Kritik har lyfts för att det internationella samfundet och Säkerhetsrådet inte har agerat tillräckligt, men frågan är samtidigt om R2P är den rätta vägen att gå (Esselmont, 2016).

Den tidigare forskning som presenterats ovan ger en kort, men god överblick i den rådande diskussion som förs kring doktrinen och blir även relevant att presentera då uppsatsen ämnar undersöka hur R2P skulle kunna införlivas, eller inte, i fallet Venezuela. Någon relevant forskning kring Venezuela i relation till R2P är dock svår att återfinna och därför blir uppsatsen intressant ur den aspekt att även kunna bidra till framtida forskning.

1.3 Disposition

Uppsatsen har inletts med att redogöra för dess syfte och frågeställning som avses besvaras genom efterföljande empiri och analys. Det andra kapitlet kommer behandla valet av metod, en teoriprovande fallstudie, samt motiven bakom valet av specifikt fall och redogöra för en diskussion angående materialval och källkritik. Efterföljande kapitel tre är ett fördjupande teorkapitel där såväl uppsatsens centrala teoretiska grund, R2P-doktrinen, redogörs för men där även kritiska perspektiv mot R2P lyfts fram. I anslutning till den teoretiska grunden kommer även en operationalisering av de sex kriterierna ta plats. Denna operationalisering ämnar beskriva hur respektive kriterium kommer användas för analysdelen. Det fjärde kapitlet utgör uppsatsens kärna i form av analysen, där den genomgångna teorin ska appliceras på empirin. I detta kapitel läggs grunden för att besvara uppsatsens första frågeställning; i vilken mån situationen i Venezuela lever upp till de kriterier som ställs upp enligt R2P-teorin. I det femte kapitlet dras sedan några avslutande konklusioner, och en diskussion om uppsatsens andra frågeställning, möjligheterna till en revitalisering av R2P-doktrinen, förs med beaktande empirin, teorin och de kritiska perspektiven.

2. Metod

2.1 Teoriprövande fallstudie

Studien är genomförd som en teoriprövande fallstudie, med R2P-doktrinen som sin teoretiska grund (Esaiasson m.fl., 2012:42). Vidare är fallstudien i denna uppsats av beskrivande karaktär, dvs. ”ger svar på frågor av typen var, när, hur, vem och vilka” (Esaiasson m.fl., 2012:37). Vid genomförandet av en deskriptiv studie är det enligt Esaiasson m.fl. viktigt att studien har både en tydlig begreppsapparat och ett efterföljande klassifikationsschema som kan användas för att dra relevanta slutsatser, och som sedan även kan ifrågasättas av senare forskning (Esaiasson m.fl., 2012:37). Teorin går väl ihop med syftet med denna uppsats, då den ämnar besvara *hur* fallet Venezuela står sig till R2P-doktrinsens sex kriterier för en militär intervention, vilket utgör den centrala begreppsapparaten i uppsatsen. Uppsatsen intar en ställning av en fallstudie då den ämnar att närstudera det specifika fallet Venezuela och pröva den valda teorin enbart i förhållande till en enskild kontext. Den relevanta kontexten utgörs av hur situationen i Venezuela ser ut i skrivande stund, och ämnar inte ha några jämförande inslag i fråga om olika tidsspann eller olika länder (Esaiasson m.fl., 2012:109).

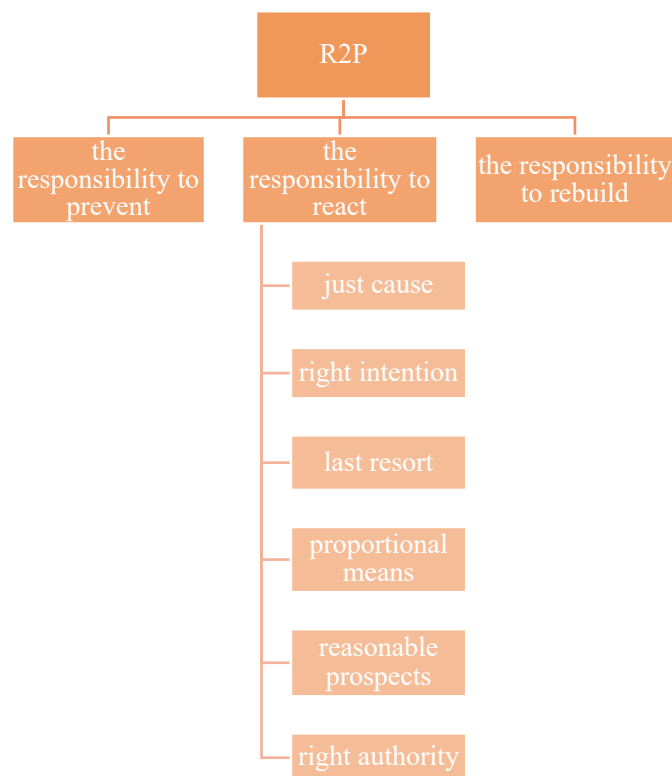
En fallstudie kan vidare vara av enfalls- eller flerfallsdesign, samt utformas med en eller flera analysenheter med en eller flera underenheter (Yin, 2007:60–61). Vid valet av att vidta sin forskning som en enfalls- eller flerfallsstudie bör vissa avvägningar göras för att forskningen på ett så effektivt sätt som möjligt ska generera svar på den relevanta forskningsfrågan. Valet av en enfallsstudie är särskilt motiverat när fallet representerar ett “unik, kritiskt eller representativt fall” (Yin, 2007:60). Fallet Venezuela passar mot bakgrund av denna argumentation väl som ett fall för en enfallsstudie. Den humanitära krisen i Venezuela utgör ett konkret fall av systemkollaps, det är en pågående katastrof, de ekonomiska och humanitära följderna är kritiska och omfattande och många omkringliggande länder påverkas av det stora utflödet av migranter. Därav passar fallet Venezuela väl som analysenhet i en enfallsstudie.

Fallstudier är på detta sätt även ett lämpligt tillvägagångssätt i avseende att testa en teori, dvs vara teoriprövande. Syftet blir således att testa om R2P-doktrinen är tillämpningsbar under de specifika omständigheter som återfinns i fallet Venezuela. Vidare är fallstudien en väl vald metod då uppsatsen syftar till att beskriva situationen i Venezuela, för att sedan kunna redogöra för olika aspekter av den humanitära krisen och slutligen dra slutsatser om tillämpligheten av teorin R2P (Denscombe, 2014).

Genom att redogöra för den humanitära situationen i Venezuela, med fokus på dokumenterade människorättskränkningar och den politiska

och ekonomiska kollapsen i landet, avser uppsatsen utröna hur situationen i Venezuela lever upp till kraven för en eventuell intervention enligt R2P-doktrinen uppställda krav under ansvarsområdet *responsibility to react* (se figur nedan). Responsibility to react syftar till att kartlägga när en militär intervention kan rättfärdigas, och blir därför det mest relevanta ansvarsområde att undersöka. Övriga två ansvarsområden som återfinns i doktrinen - *responsibility to prevent* och *responsibility to rebuild* - syftar till att förebygga alternativt återuppbygga (ICISS, 2001: V), och är således inte av relevans för denna uppsats.

Uppsatsen kommer vidare att framställa empiri avseende hur det internationella samfundet har reagerat på situationen i Venezuela, med främsta fokus på USA:s uttalade avsikter att intervensera samt åtgärder vidtagna och diskuterade av FN:s Säkerhetsråd. Även kritiska perspektiv mot R2P-doktrinen kommer att lyftas, för att slutligen kunna genomföra en analys av utsikterna för att fallet Venezuela utgör en möjlig grund för en revitalisering av R2P-doktrinen.

2.2 Val av fall

Uppsatsen syftar som sagt till att utreda en möjlig revitalisering av R2P-doktrinen, applicerat på den pågående humanitära krisen i Venezuela. Särskilt fokus kommer att ligga på en möjlig intervention med USA i fronten. Valet av Venezuela som möjligt land för en revitalisering av R2P-doktrinen görs

främst med anledning av att det är ett relativt nytt fall där den humanitära katastrofen primärt är orsakad av politisk instabilitet och ekonomisk kollaps, snarare än krig och konflikt. Det är även ett högst relevant fall då det i nuläget diskuteras flitigt i Säkerhetsrådet. Att det är ett pågående fall gör det också intressant ur ett analysperspektiv, då situationen har potential att förändras drastiskt under relativt kort tid. Detta gör visserligen även en analys av revitaliseringen av R2P svårare, då det ena stunden kan ses som en högst legitim lösning för att i nästa stund inte framstå som ett lika rimligt alternativ.

Valet av att utgå från USA som möjlig frontfigur vid en eventuell intervention i Venezuela motiveras främst av att Donald Trump aktivt har proklamerat en vilja att intervensera i landet (Collin och Liptak, 2019). USA har även lagt fram en resolution avseende ett fördömande av situationen i Venezuela i FN:s Säkerhetsråd, som dock nyligen röstades ned trots klar majoritet (United Nations Security Council, 2019b). Det är även intressant ur ett historiskt perspektiv, sett till USA:s tidigare inblandning i humanitära och militära interventioner på annan stats territorium, däribland flertal sådana i Latinamerika (Nugent, 2019).

2.3 Metodisk inriktning

En forskning kan vidtas med en kvalitativ eller en kvantitativ ansats och avser främst vilken typ av data som samlas in (Esaiasson m.fl. 2012:193). Kvantitativ forskning tar sikte på insamling av numeriska data som kan uttryckas och analyseras med siffror. En sådan analys passar sig när forskningen ämnar ta reda på förekomsten av olika typer av innehållsliga kategorier avseende främst frekvens och utrymme (Esaiasson m.fl. 2012:197). Den kvalitativa metoden fokuserar istället på insamling av ord och analys av dessa. En kvalitativ studie syftar vidare till att i större utsträckning skapa förståelse för en helhetssituation utan fokus på enskilda delar av en situation (Esaiasson m.fl. 2012:210).

För uppsatsens syfte utgör en kvalitativ studie den mest lämpliga metoden. Genom att samla kvalitativa data om situationen i Venezuela, uttalanden och agerande av USA, den rådande diskussionen i Säkerhetsrådet och responsen på krisen va övriga länder i regionen ämnar uppsatsen ge en heltäckande bild av krisen i Venezuela och huruvida den uppfyller de kriterier som den valda teorin ställer upp för sin tillämplighet. Genom en kvalitativ insamling tillgodoses de analysverktyg som behövs för att besvara uppsatsens frågeställning, vilket enbart kvantitativa siffror inte ger.

2.4 Material och källkritik

Kärnmaterialet i uppsatsen består av rapporten angående R2P av Kommissionen *International Commission on Intervention and State Sovereignty* (ICISS). Rapporten utgör det ramverk som rör R2P; motiven till och legitimerandet av teorin, teorins beståndsdelar och under vilka förutsättningar som teorin är applicerbar på en specifik situation. Det faller sig naturligt att detta dokument utgör en stor del av det källmaterial som nyttjas, då det är den utgör primärkällan avseende R2P och dess tillämpning, vilket bidrar till uppsatsens generella trovärdighet (Esaiasson m.fl., 2017:292).

Avseende de övriga teoretiska, kritiska perspektiv som lyfts fram i uppsatsen har primärt vedertagna forskare inom de olika teoribildningarna använts för att förklara de grundläggande karaktärsdragen i teorierna. Däremot, avseende de teoretiska perspektiven applicerat specifikt på R2P och en intervention i Venezuela, saknas det redogörelser för hur doktrinen bör tillämpas. Därmed kommer material i dessa kapitel även att bestå av mindre etablerade forskare, men vars kredibilitet har bedömts som tillfredsställande med beaktande av de fyra källkritiska regler som beskrivs i "Metodpraktikan". Dessa kriterier utgörs av *äkthet, oberoende, tendens* och *samtidighet* (Esaiasson m.fl., 2012:279).

Avseende USA:s agerande i förhållande till Venezuela kommer mycket material hämtas från etablerade tidskrifter. Det är i hanteringen av dessa källmaterial som det har varit av störst vikt att beakta de källkritiska förhållningsregler som nyss nämndes, främst kriteriet *oberoende*. Detta har varit av betydelse inte enbart för att nyhetsartiklar i sig är författade av enskilda individer med en subjektiv åsikt, utan även mot att nyhetsbyråer i sig ofta har en politisk vinkel som färgar dess åsikter och sätt att framställa parter i en konflikt. För att undvika för mycket subjektivitet eller politisk vinkling har i så stor utsträckning som möjligt försökt användas ett flertal källor med olika infallsvinklar.

R2P är i sig en kritiserad teori och debatten avseende dess tillämpning såväl som debatten avseende hur omvärlden ska agera på den rådande situationen i Venezuela är ett högst polariserade ämnen. Detta har givetvis påverkat förhållningssättet till det källmaterial som använts, med en ökad kritisk inställning till oberoendet och sanningsenligheten i det material som använts. Situationen i Venezuela är även pågående, som inte är teoretiserad i alltför stor utsträckning, vilket har inneburit vissa svårigheter i hur de olika teoretiska delarna skulle operationaliseras för att på ett korrekt sätt återge teorins tillämplighet på fallet.

Operationaliseringen utgör det led i forskningsprocessen där teorin tilldelas en eller flera operationella indikatorer, vilket i slutänden har stor inverkan på det resultat som forskningen kommer fram till (Esaiasson m.fl., 2012:55). Operationaliseringen har i denna forskning genomförts med

ambitionen att på ett så objektivt sätt som möjligt framställt de empiriska fakta som varit relevanta för bedömningen av teorins kriterier. Teorins olika delar har konkretiserats genom så konkreta indikatorer som varit möjligt att ta fram, med beaktande av riskerna avseende oberoende och sanningsenlighet som tidigare omtalats. Mer om hur teorin operationaliserats presenteras i senare kapitel.

3. Teoretiska perspektiv

I detta kapitel kommer en presentation av uppsatsens teoretiska perspektiv att redogöras för. Initialt kommer R2P-doktrinen och dess teoretiska ramverk att presenteras såsom utgångspunkt för uppsatsen. Under respektive delmoment i teorin om R2P kommer ett stycke angående teorins operationalisering att redogöras för.

Efter detta kommer tre kritiska perspektiv att läggas fram, bestående av två teorier - *realismen*, *postkolonialismen* - samt kritik av *Shin-wa Lee*, professor vid Korea University. De kritiska perspektiven kommer sedan att användas i den slutliga diskussionen avseende en möjlig revitalisering av R2P. De kritiska perspektiven lyfts även fram för att tydliggöra att R2P-doktrinen inte är oemotsagd eller vedertagen av alla stater.

3.1 Responsibility to protect

Externa militära interventioner har under en lång tid varit en av de mer kontroversiella debatterna inom internationella relationer. I efterdyningarna av 90-talet och kriget i Balkan och Rwanda, som det internationella samhället inte lyckades förhindra, uppdagades en stor debatt rörande hur man bör agera i fall av brutala och systematiska kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Kofi Annan, dåvarande generalsekreterare, uppmanade därför alla FN:s medlemsländer ”to find common ground in upholding the principles of the Charter, and acting in defense of common humanity” (Annan, 1999). Med anledning av detta upprättades därför Kommissionen *the International Commission on Intervention and State Sovereignty (ICISS)* år 2000. Året därpå kom ICISS rapport *the Responsibility to Protect (R2P)* med syfte att kartlägga politiska, rättsliga och moraliska dilemman som humanitära interventioner innebär samt att försöka nå internationell konsensus om just detta fenomen (ICISS, 2001:VII). Fyra år senare, under ett världstoppmöte i New York 2005, diskuterades ICISS rapport om R2P och världssamfundet beslutade om att anta stora delar av de förslag som rapporten lagt fram. Denna överenskommelse antogs därefter i en resolution – känd under namnet *2005 World Summit Outcome* (United Nations General Assembly, 2005:30).

Följande två principer är doktrinen hörnstenar:

1. *State sovereignty implies responsibility, and the primary responsibility for the protection of its people lies with the state itself.*
2. *Where a population is suffering serious harm, as a result of internal war, insurgency or state failure, and the state in question is*

unwilling or unable to halt or avert it, the principle of non-intervention yields to the international responsibility to protect.

(ICISS, 2001:VII)

Utöver detta lyfter doktrinen tre ansvarsområden som ska stå som riktlinjer för när och hur man bör agera ifall av människorättskränkningar, nämligen: *the responsibility to prevent, the responsibility to react* och *the responsibility to rebuild*. ICISS menar således att ansvaret handlar om att förebygga, agera och återbygga, med störst fokus på att agera ('react'). Det är först när de förebyggande insatserna misslyckas som åtgärder i form av interventioner kan rättfärdigas. Sådana tvångsmässiga åtgärder kan handla om politiska, ekonomiska och rättsliga åtgärder, och i extrema fall kan det även handla om militär handling. För de militära åtgärderna krävs det, som tidigare nämnt, att minimumkriterierna ('threshold conditions') är uppfyllda (ICISS, 2001:29). Vidare lyfter doktrinen totalt sex kriterier för en militär intervention: right authority, just cause, right intention, last resort, proportional means and reasonable prospects (ICISS, 2001:32).

3.1.1 Just cause

Just cause kriteriet innefattar Kommissionens uppfattning om när ett militärt ingripande för skydd av de mänskliga rättigheterna kan motiveras. Enligt Kommissionen kan det motiveras under två omständigheter, nämligen för att stoppa eller avvärja följande: (a) storskalig försluts av människoliv till följd av statlig handling eller statligt misslyckande: (b) storskalig 'etnisk resning' vare sig genom dödande, tvångsutvisning, terrorhandling eller våldtäkt. Om något av kriterierna är uppfyllda är det enligt Kommissionens uppfattning att just cause kriteriet är uppfyllt och frågan om en intervention är legitim (ICISS, 2001:32).

För att undersöka huruvida fallet Venezuela lever upp till kriteriet just cause kommer aktuella händelser tas i beaktning. Främst betydande blir att titta på rapporterade människorättskränkningar i landet som skulle kunna kategoriseras in i någon av omständigheterna som presenterats ovan. I analysen kommer dessa människorättskränkningar främst belysas utifrån hur de rapporterats i media, däribland nyhetsbyråer. Förhoppningen är att kunna ge en god överblick av den rådande humanitära krisen i landet, för att sedan avgöra hur händelserna i landet står sig till kriteriet just cause.

3.1.2 Right intention

Right intention lyfter fram vikten av att syftet med interventionen måste vara för att stoppa eller avvärja mänskligt lidande. Att förstöra en regim ses inte som ett legitimt mål, trots att det kan vara av betydelse att försvåra regimens

förmåga att skada sitt eget folk. Vad som däremot är nödvändigt för att uppnå detta kommer att variera från fall till fall (ICISS, 2001:35). För att försäkra sig om att right intention är uppfylld kan man se till att militära interventioner sker kollektivt snarare än på enskild statlig basis. Ett annat sätt att försäkra sig om detta är att se till ifall interventionen stöttas av de folk som förväntas dra nytta av den, samt att undersöka huruvida stater i närliggande region ställer sig till det (ICISS, 2001:36).

För att se till om en intervention i Venezuela genomförs på grund av rätt intentioner kommer vi titta på möjligheterna till ett kollektivt ingripande, dvs. hur många stater som ställer sig positiva till en intervention. En annan aspekt som kommer tas i beaktning är hur stater i Venezuelas närområde ställer sig till den rådande situationen. Mest väsentligt blir att titta på de syd- och centralamerikanska stater som dels ingår i Säkerhetsrådet - Peru och Dominikanska Republiken - men även andra stater kommer tas i beaktning så som Colombia, Peru och Brasilien.

3.1.3 *Last resort*

Last resort kräver att "every diplomatic and non-military avenue for the prevention or peaceful resolution of the humanitarian crisis must have been explored". Således är ett krav att de förebyggande åtgärderna har testats. Däremot menar Kommissionen att sådana åtgärder inte bokstavligen måste ha prövats, men att det måste finnas rimliga skäl att tro att försöken till förebyggandet inte skulle lyckas. Anledningen grundar sig helt enkelt i att det inte alltid finns tid för att de förebyggande åtgärderna ska få full kraft (ICISS, 2001:36).

För att kartlägga om last resort är uppfyllt kommer vi titta på åtaganden som det internationella samfundet har gjort i relation till den humanitära krisen i Venezuela. Här kommer vi bland annat behandla sanktioner, utredningar och uppmaningar mot landet. Vi kommer även bedöma kriteriet utifrån hur mottagligt Venezuela har varit, och är, gentemot utländskt humanitärt bistånd.

3.1.4 *Proportional means*

Proportional means framhåller att omfattningen, varaktigheten och intensiteten för det planerade militära ingripandet bör vara av den minsta möjliga karaktär för att säkerställa mänsklig säkerhet. Däremot kan kriteriet variera från fall till fall. Men rimligen bör en militär intervention förhålla sig till de internationella humanitära lagar och normer som behandlar just en sådan intervention (ICISS, 2001:37).

Då proportional means är svårt att utvärdera innan en intervention redan är skedd, och eftersom det kan variera från fall till fall,

kommer vi titta på de internationella humanitära lagarna. Dessa lagar, som till större del återfinns i Genèvekonvention och tillhörande tre tilläggsprotokoll, kommer därför vara utgångspunkten för att diskutera ovanstående kriterium.

3.1.5 *Reasonable prospects*

Reasonable prospect syftar till att det måste finnas en rimlig chans att lyckas stoppa eller avvärja det lidande som har motiverat ingripandet. Vidare får följderna av ett ingripande troligen inte vara värre än konsekvenserna av ett icke-ingripande. Således får inte ett militärt ingripande utlösa en större konflikt än den som motiverat ingripandet från början (ICISS, 2001:37).

Reasonable prospects kan vara svårt att bedöma, då det på förhand kan vara svårt att avgöra huruvida en intervention har rimliga möjligheter att lyckas eller inte. Då Kommissionen inte uttryckligen beskriver hur en sådan situation skall bedömas blir det svårt att dra några generella slutsatser om vad som rimligen bör ingå i en analys av detta kriteriet. Analysen kring *reasonable prospect* kommer därför baseras på diskussioner om militära interventioner och dess positiva, alternativa negativa, påverkan på tidigare krissituationer. Däribland kommer diskussionen behandla tidigare USA-ledda militära interventioner. En sådan analys görs för att rimligen kunna nå en slutsats om hur USA vid tidigare interventioner lyckats avvärja den kris som föranlett ingripandet.

3.1.6 *Right Authority*

Sist lyfter ICISS kriteriet *right authority*, vilket är det kriteriet som har fått störst uppmärksamhet under R2P. Enligt Kommissionen är FN den organisation som besitter kapacitet och befogenhet för att kunna legitimera militära interventioner och Säkerhetsrådet är det organ som är bäst lämpad för att hantera frågor av den karaktären. I relation till detta bör därför världssamfundet, inför militära interventioner, söka Säkerhetsrådets godkännande (ICISS, 2001:47). Däremot problematiserar Kommissionen den process som följer ett sådant beslut, samt kritiserar Säkerhetsrådet för deras agerande av humanitära kriser. Vidare lyfter Kommissionen problematiken kring rådets fem permanenta medlemmar som har rätt att utöva veto, och menar på att ett vetoland helt enkelt kan motsätta sig en nödvändig intervention till följd av egna särintressen. Kommissionen förespråkar därför att vetoländerna enas om en kodex där medlemmar mer eller mindre förbinder sig att avstå vetorätten när inte centrala nationella intressen står på spel (ICISS, 2001:51). I relation till denna kritik menar Kommissionen på att det finns två alternativa vägar att gå. Om Säkerhetsrådet inte lyckas med att säkerställa humanitära värden kan en militär intervention rättfärdigas genom ett godkännande från 2/3 av Generalförsamlingen. Som ett andra alternativ

finns möjligheten för en regional organisation att genomföra interventionen (ICISS, 2001:53). Slutligen belyser Kommissionen att om Säkerhetsrådet inte fullgör sitt ansvar att agera i situationer som kräver det får berörda stater inte utesluta att vidta andra åtgärder, något som däremot kan komma att drabba trovärdigheten av FN:s system (ICISS, 2001:XIII).

För att se till hur Venezuela står sig till right authority kommer vi titta närmare på hur man diskuterat fallet i Säkerhetsrådet, Generalförsamlingen samt närliggande regionala organisationer. Först kommer USA:s resolutionsförslag att behandlas, då den innehåller tydliga indikationer på att USA uppmanar Säkerhetsrådet att fördöma Maduro och den situation som råder i landet. Därefter kommer vi se till ifall ett möjligt godkännande skulle kunna komma ifrån Generalförsamlingen. Slutligen kommer diskussionen behandla möjligheten för ett godkännande från en regional organisation, däribland OAS ('Organisation on American States'). Detta då OAS rimligen är den mest relevanta för denna uppsats, då organisationen bland annat verkar inom ramen för den region uppsatsen ämnar undersöka - Venezuela.

3.2 Kritik

Som inledningsvis påpekats är legitimiteten av humanitära interventioner inte en fråga som är föremål för internationell konsensus. Detta är bland annat tydlig när man betraktar det motstånd som visats av BRICS-staterna i fråga om interventioner i t.ex. Libyen och fördömandet av våldet i Syrien, där vikten av statlig suveränitet och självbestämmande anses vara viktiga att hålla fast vid och inte ska gå förlorade till förmån för humanismen (Keeler, 2011).¹

Postkolonial teoribildning utgår från uppfattning att den europeiska koloniseringen under de två århundradena mellan 17- och 1900-talet lämnat svallvågor i historien. Något som genomsyras av maktrelationer och samhällsordningar där nord intar en i förhållande till syd överordnad roll såsom modernt och civiliserat, i motsats till det underutvecklade syd. Trots att de länder som led av koloniseringen idag är fria och suveräna stater fortsätter länderna att påverkas av den koloniala historien, och koloniseringen har på många sätt inte upphört (Young, 2003:7). Den postkoloniala kritiken av R2P-doktrinen fokuserar främst på den bristande objektiviteten och neutraliteten vid humanitära interventioner. Såsom uttryckt av Grovogui menar postkoloniala tänkare att humanitära interventioner i stort utgör *“liberal and neoliberal institutionalist discourses often appear as rationalization of hegemony disguised as universal humanism”* (Grovogui, 2013:252). Delar av den postkoloniala kritiken fokuserar även på den

¹ Se inledningskapitel.

diskursiva framställningen av de som bor i det land som interveneras såsom passiva *offer* för västerländsk hjälp snarare än som individer, bärande av sina egna rättigheter och sin egen förmåga och rätt att frigöra sig från sin situation (Mamandi, 2009:282).

Även realismen som teoribildning ställer sig kritisk mot R2P och dess funktion inom internationell politik. Realismens grundantaganden är att världen är en anarkistisk spelplan där alla stater agerar egoistiskt, för statens eget nyttomaximerande intresse, och att internationella samarbeten därmed saknar reella möjligheter att generera stabilitet (Donnelly, 2013:39–41). R2P-doktrinen genererar en intressekonflikt där statens egna intressen av att upprätthålla ordning och säkerhet i sitt eget land ställs mot ett intresse och en ålagd skyldighet att värna om mänskliga rättigheter i en annan stat. Att värna om mänskliga rättigheter, särskilt på bekostnad av den egna statens intressen, är enligt realismen varken legitimt eller rationellt (Gallagher, 2012:336).

Lagstiftning och internationella samarbeten avseende upprätthållandet och värnandet om mänskliga rättigheter präglar dock stora delar av den internationella politiken trots realismens kritiska inställning. Vidare tar R2P-doktrinen utgångspunkt i ett primärt ansvar för den enskilda staten att värna om sin egen befolknings säkerhet och rättigheter, och det internationella ansvaret är sekundärt (Gallagher, 2012:340). Därför, även om inställningen hos BRICS-staterna till viss del tangerar framförallt realismens ställningstagande, förefaller realismens kritik inte som anledning att inte undersöka en möjlig intervention enligt R2P-doktrinen. Likaså anses inte den postkoloniala kritiken heller som anledning att avstå från tillämpningen och än mindre en eventuell revitalisering av R2P i förhållande till Venezuela. De kritiska perspektiven är däremot relevanta vid diskussionen avseende en revitalisering, vilket kommer redogöras för senare i uppsatsen.

Forskaren Shin-wha Lee, professor vid Koreas Universitet, lyfter en annan form av kritik mot doktrinen och ställer sig frågande kring de brott som R2P faktiskt omfattar. De fyra brott som går under R2P – ”genocide, ethnic cleansing, war crimes, and crimes against humanity” – benämns även i Romstadgan och således bekräftar R2P enbart de brott som sedan tidigare strider mot internationell lag där förbrytare redan kan dömas under internationella brottmålsdomstolen i Haag. Anledningen till att R2P omfattar just dessa brott beror helt enkelt på att det var enkelt att nå en överenskommelse om de, eftersom brotten redan diskuterats av det internationella samfundet. I relation till den kritiken betonar Lee att doktrinen istället bör fokusera på kriser där världssamfundet ännu inte nått konsensus, så som fattigdom och svält (Lee, 2012:13–14). Det är dock värt att nämna att tillskillnad från R2P syftar domstolen till att utreda och döma individer som begått de grövsta brotten mot det internationella samfundet (Internationel Criminal Court, 2019). R2P syftar, som tidigare nämnt, till att utreda när och hur en intervention kan legitimeras i relation till att avvärja mänskliga

lidande. Vidare har domstolen enbart möjlighet att döma brott som redan begåtts, medan R2P snarare ser en möjlighet att kunna förebygga de. Således har ICC och R2P helt separerade intentioner med respektive utredning, och verkar kunna stå som bra komplement till varandra.

4. Analys

4.1 R2P-doktrinen tillämplighet på fallet Venezuela

Venezuela befinner sig i en djup ekonomisk kris som i många avseenden skapat en humanitär katastrof med massflykt, hunger, fattigdom, brist på tillgänglighet av vatten och sanitetsfunktioner samt kollapsade skol- och läkarsystem i landet. Den ekonomiska krisen som föranlett den humanitära krisen i landet grundar sig i en missgynnsam hantering av statens ekonomi och korruption som föranlett en krasch av landets valuta, hyperinflation och ett stagnerande BNP (O'Neil, 2018:02). Vidare har krisen i landet blivit påspädd efter att ryktena florerat kring ett riggat presidentval i maj 2018 där Nicolás Maduro, president i landet sedan 2013, blivit omvald för ytterligare sex år. Presidentvalet har föranlett splittrade internationella ståndpunkter, där ett 40-tal länder fördömer Maduro som president på grunder av ett riggat val och istället erkänner oppositionsledare Juan Guaidó som nyvald president (Mackinnon, 2019).

4.1.1 *Just cause*

Den ekonomiska och humanitära krisen, vidare påspädd av ett ökat politiskt tryck och förföljelse har tvingat många venezuelaner på flykt (O'Neil, 2018:02). Till följd av den interna kollapsen beräknar International Organization for Migration (IOM), att fram till februari 2019 hade sammanlagt 3.4 miljoner människor flytt Venezuela (IOM, 2019:1). I relation till det kollapsade läkarsystemet som nämnts ovan uppges en tredjedel av landets läkare ha migrerat ut från Venezuela och runt 300,000 människor uppges även vara i stort behov av medicin och läkarvård (France24, 2019). Utöver den massflykt som ses från landet råder det en intern humanitär kris som på många sätt påverkar venezuelanernas fundamentala rättigheter (IOM, 2019:1).

I relation till de rapporterade händelserna går det att anta att Venezuela i nuläget inte kan garantera säkerheten och de mänskliga rättigheterna för människorna som befinner sig där. Upptrappningen av situationen, där det så sent som i maj rapporterades om oroligheter kring protester mot Maduro, kan antas vara nog skäl för en extern intervention. I samband med protesterna uppges fyra oppositionsanhängare dött, varav två var barn, till följd av våld orsakat av venezuelanska väpnade styrkor. Det uppges även att ett 70-tal personer kommit till skada, 15 av dessa ska ha varit i åldern 14 till 17. Militären skall även under sammandrabbningarna använt

sig av både tårgas och vattenkanoner mot oppositionssupportrar (Engbom, 2019 och Järkstig, 2019). Det är dock inte första gången det rapporteras om dödsfall i det krisdrabbade Venezuela. I februari 2019 kom rapporter om att två personer dödats och ett 30-tal personer skadats i samband med våldsamheter vid landets gräns. Oroligheterna vid gränsen grundar sig i att militären vid tillfället skall ha haft hård bevakning på all den humanitära hjälp som försök passera in i landet och i vissa fall även stoppat det utländska biståndet (SVD, 2019).

En ytterligare allvarlig aspekt av den humanitära pågående krisen är kollapsen av matförsörjning där en stor del av befolkningen, enligt rapporter nio av tio venezuelaner, har svårt att få tillgång till tillräckliga mängder mat (O’Neil, 2018:02). Situationen är så pass allvarlig att det så tidigt som 2017 rapporterades om dödsfall till följd av svält (Kohut, Herrera, 2017). Det har även rapporterats om att drygt 22 procent av barnen i landet under fem år lider av kronisk undernäring (France24, 2019). Media har även rapporterat om omfattande undersökningar som talar för att venezuelaner tappade i snitt 11 kilo i kroppsvikt under 2016 på grund av den utbredda fattigdomen och svårigheterna att anskaffa mat till följd av hyperinflationen i landet (Lopéz Glass, 2019:02). Under de två kriterier som bedöms utifrån just cause, som återfinns på sida 12, inkluderas även de situationer där befolkningen utsätts för massvält till följd av statlig kollaps (ICISS, 2001:33).

Enligt ovan nämnda händelser drar vi därför slutsatsen att en intervention skulle kunna rättfärdigas under just cause. Detta då den venezuelanska regeringen vid upprepade tillfällen visat på oförmåga att säkerställa de mänskliga rättigheterna i landet, något som resulterat i våld och flertal dödsfall. Utöver det råder det även en utbredd svält runt om i landet där en stor del av befolkningen har svårt att få tillgång till mat, något som föranletts av landets ekonomiska kollaps. Således skulle en intervention möjligen kunna rättfärdigas med anledning av att undvika fler dödsfall till följd av de politiska oroligheterna och den ekonomiska kris som återfinns i landet. Detta med främst hänvisning till Kommissionen förtydligande att “military action can be legitimate as an anticipatory measure in response to clear evidence of likely large scale killing.” (ICISS, 2001:33)

4.1.2 *Right intention*

Right intention syftar till att en militär intervention enbart kan rättfärdigas i form av att avsikterna skall vara i enighet med att stoppa eller avvärja mänskligt lidande (ICISS, 2001:35). I februari 2019 lade USA fram ett resolutionsförslag i Säkerhetsrådet där de uttryckligen påvisar sin oro inför den situation som råder i Venezuela. Resolutionen, som till följd av Ryssland och Kinas veto inte gick igenom, fick nio röster för, tre emot och tre nedlagda.

Rysslands veto grundar sig tron om att USA:s intentioner med en intervention inte är legitima, och att den bryter mot internationell rätt. Vidare hävdar de att USA:s oro över den humanitära situationen i Venezuela är en ”rökridå” och väcker kritik mot deras mål att avsätta den sittande Presidenten. Ryssland konstaterar att ”it would be the first time in history that the Security Council had removed the President of a sovereign country from office and installed another” och menar att det går emot de demokratiska värdena (United Nations Security Council, 2019a).

Om målet från USA:s sida skulle vara att störta den nuvarande regimen, skulle en intervention inte kunna legitimeras under R2P (ICISS, 2001:35). Däremot bedömer Kommissionen kriteriet även utifrån hur närliggande stater ställer sig till situationen (ICISS, 2001:36). Det är därför av stor vikt att titta på de syd- och centralamerikanska staternas inställning i frågan. Av totalt 19 länder i regionen är det 11 som fördömer Maduro, 6 som ställer sig bakom honom, och 2 som i februari 2019 ännu inte hade tagit ställning i frågan (Mackinnon, 2019).

Den 27:e september 2018 hänvisade även Argentina, Kanada, Chile, Colombia, Paraguay och Peru situationen i Venezuela till den internationella brottmålsdomstolen i Haag (ICC). Anklagelserna – som går under brottsrubriceringen ’crimes against humanity’ - innefattar att statens säkerhetsstyrkor ofta används för att driva bort demonstranter, samt arresterat och fängslat medlemmar av oppositionen. Flertal av de tillfångatagande ska ha blivit påtagligt utsatta för misshandel och allvarliga övergrepp. Utredningen är däremot pågående och ingen ytterligare information har tillkommit sedan anmälan lämnades in (International Criminal Court, 2018). Vid en första anblick kan det vara rimligt att anta att flertal av de länder som fördömer Maduro och hans regering skulle ställa sig positiva till en amerikansk intervention. Så är dock inte fallet. I februari 2019 uttryckte Colombias president att landet inte tänker ställa sig bakom en sådan intervention, trots att de till följd av krisen har fått ta emot över 1 miljon flyktingar (Jewking, 2019). Vidare anser även Brasilien att en intervention inte är på sin plats, och meddelar att de inte kommer tillåta något land att använda deras territorium för att eventuellt intervensera i Venezuela (Boadle m.fl, 2019). Även Peru utesluter en militär intervention och säger att våld i alla dess former är oacceptabelt, samt att ”the use of force is not a solution for what’s happening in Venezuela.” (Wass och Ordonez, 2019) Ytterligare kritik har väckts mot en möjlig militär intervention. Lima Group, bestående av 14 latinamerikanska länder samt Kanada, etablerades 2017 med ett proklamerat mål att den venezuelanska krisen skall lösas. I april 2019 meddelade dock Lima Group att de avvisar alla hot och åtgärder som innebär ett militärt ingripande i Venezuela, och uppmanar till en fredlig lösning på krisen ”led by Venezuelans themselves” (AMN, 2019).

För att legitimera en intervention under R2P och right intention krävs det att avsikterna är av rätt karaktär, dvs. att stoppa eller avvärja

mänskligt lidande (ICISS, 2001:35). Trots den uttryckta oro och de föreslagna fredliga lösningarna på konflikten, kan det vara svårt att avgöra USA:s bakomliggande avsikter för en intervention. Detta då det kan finnas andra faktorer som styr USA:s vilja att intervensera i form av nationella intressen. Slutsatsen blir i vilket fall att en intervention inte skulle kunna rättfärdigas under *right intention*, med hänvisning till Kommissionens uppmaning att titta på hur närliggande stater ställer sig till en intervention (ICISS, 2001:36). Detta med motiveringen att ett flertal av de syd- och centralamerikanska stater uttryckligen avvisat militärt våld som en möjlig lösning på krisen. Vidare är det av vikt att poängtera just den oro som Ryssland väcker rörande USA:s intentioner, då en intervention inte kan legitimeras under R2P med syfte att störta en regering. Till följd av detta samt ställningstagandet kring militärt våld från fler av de närliggande staterna vore det rimligt att anta att en amerikanska intervention inte skulle kunna få stöd under doktrinen *right intention*.

4.1.3 Last resort

Kriteriet *last resort* framhåller, som tidigare nämnt, att en militär intervention enbart kan rättfärdigas när alla icke-militära åtgärder har prövats. Vid flertal tillfällen har sanktioner samt embargo riktats mot Venezuela, något som inte verkar lett till någon fredlig uppgörelse i landet. I november 2017 utfärdade Europeiska Unionen (EU) sanktioner mot 17 individer i Venezuela. Åtgärderna utgjordes bland annat av embargo mot vapen och utrustning för internt förtryck, reseförbud samt frysning av tillgångar hos statliga tjänstemän. Dessa tjänstemän anses vara ansvariga för kränkningar av de mänskliga rättigheterna samt för att ha underminerat demokratin och rättssäkerheten i landet. Den 6:e november 2018 valde EU att förlänga sanktioner mot landet i ytterligare ett år (Council of European Unionen, 2018).

Även USA har under många år, både under ledning av Obama och Trump, riktat flertal sanktioner gentemot landet. Sanktionerna har rört frågor så som människorättskränkningar, terrorism, drog- och människohandel, antidemokratiska handlingar och korruption. Bland annat utfärdade Trump i maj 2017 sanktioner gentemot 73 statlig- och militära tjänstemän, där bland annat Presidenten Nicolás Maduro, hans fru, Vicepresidenten och flera av högsta domstolens ledamöter var inkluderade (Sullivan, 2019).

I mars 2019 tillhandahöll Röda Korset bistånd till över 650,000 personer. Dock uppskattar FN att cirka 7 miljoner människor, eller 24% av befolkningen, är i behov av humanitär hjälp (Human Rights Watch, 2019). I april 2019 meddelade även USA:s Vicepresident, Michael R. Pence, att det amerikanska biståndet ökar med 61 miljoner dollar till följd av krisen (USAid, 2019). Amerikanskt bistånd som tidigare har försökt korsa landsgränsen till

Venezuela har dock blivit blockerat av president Maduro (Wamsley, 2019). Som tidigare nämnt har även militären i landet vid upprepade tillfällen tagit till med våld, något som resulterat i dödsfall, för att stoppa det humanitära bistånd som försök passera den venezuelanska gränsen.

Det är även av vikt att nämna omvärldens reaktioner på USA:s sanktioner mot landet. De Zayas, tidigare sekreterare vid HRC ('UN Human Rights Council'), uttryckte sin oro och hävdar att "US sanctions on the country are illegal and could amount to "crimes against humanity" under international law". Argumentet är att sanktionerna föranlett flera dödsfall i landet, något som påverkat de allra fattigaste eftersom dessa är tydligt förknippade med nedskärning av både mat och medicin. Zayas rekommenderar därför internationella brottmålsdomstolen i Haag att utreda USA:s ekonomiska sanktioner mot Venezuela i relation till 'crimes against humanity' under Artikel 7 i Romstadgan (Selby-Green, 2019).

Utifrån den information som har presenterats drar vi dock slutsatsen att en militär intervention skulle kunna rättfärdigas under last resort. Detta med hänvisning till Kommissionens uppfattning om att en intervention skulle kunna rättfärdigas om alla icke-militära alternativ har prövats (ICISS, 2001:36). Sådana alternativ har tagit uttryck i att det internationella samfundet gång på gång riktat flertal sanktioner mot landet och statliga tjänstemän såväl som att skicka humanitärt bistånd, något som trots upprepade försök inte lett till någon fredlig upplösning. Vidare är vi medvetna om den kritik som riktats mot USA:s sanktioner, men kommer trots det argumentera för att en intervention under last resort är rättfärdigad. Detta med hänvisning till övriga sanktioner och åtgärder som riktats mot Venezuela. Det skulle även kunna argumenteras för att alla icke-militära alternativ inte har testats. Dock anser vi, i enlighet med last resort (ICISS, 2001:36), att det finns rimliga skäl att anta att det inte skulle få full kraft. Detta då den venezuelanska regeringen vid upprepade tillfället aktivt försökt stoppa det humanitära biståndet till landet, något som resulterat i flertal dödsfall och försatt ännu fler människor i osäkerhet.

4.1.4 Proportional means

Kriteriet *proportional means* har som sagt för avsikt att avgöra proportionaliteten av de åtgärder som vidtas, eller ämnas vidtas vid en intervention. En eventuell militär intervention bör vidtas med beaktande av minsta möjliga omfattning för att säkerställa den mänskliga säkerheten i landet.

Den amerikanska resolutionen avseende fördömandet av situationen i Venezuela innehåller egentligen inga konkreta åtgärdsförslag eller visar på någon direkt intention att gå in i landet militärt. De åtgärder som

resolutionen föreslår är “[...] *the start of a peaceful political process leading to free, fair, and credible presidential elections, with international electoral observation, in conformity with Venezuela’s Constitution*” (United Nations Security Council, 2019a). Utan att egentligen säga något om vilka åtgärder som USA avser att vidta i landet, ger denna formulering sken av att fredliga, politiska och *icke-militära* åtgärder står först på agendan. Är det detta som är den verkliga intentionen är det möjligt, kanske till och med troligt, att detta skulle kunna bedömas som en proportionerlig åtgärd.

Skulle en militär intervention bli aktuell, är det grundläggande kravet att den vidtas i enlighet med internationell humanitär rätt, och de lagar som ställs upp avseende hur krig ska föras mellan stater. De grundläggande principerna i Genevekonventionerna och dess tilläggsprotokoll, som utgör det samlade regelverket för hur krig ska föras mellan stater, är principerna om; Distinktion, Proportionalitet, Försiktighet, Förbudet mot att orsaka onödigt lidande och överflödigt skada, Principen om icke-diskriminering samt Martensklausulen (Svenska Röda Korset, 2016).

Distinktionsprincipen innebär i korthet att de stridande parterna i en konflikt ska, i syfte att tillse att civilbefolkningen och civil egendom skyddas, göra åtskillnad mellan civilbefolkning och kombattanter (individer som deltar i stridandet) samt mellan civil egendom och militära mål (Art 48 Tilläggsprotokoll II till Genevekonventionerna). Proportionalitetsprincipen, en av de mest centrala bestämmelserna och möjligen den mest relevanta för att bedöma en intervention av USA i Venezuela, föranleder vidare att den militära betydelsen av en militär aktion måste bedömas i förhållande till de risker för civilbefolkningen som följer. Den militära aktionen och dess militära betydelse måste således stå i proportion till riskerna för civila (Svenska Röda Korset, 2016).

Martensklausulen innebär att stater under alla omständigheter, oaktat vilka lagar som finns eller saknas etc., ska beakta kravet på humanitet i krigföringen. Klausulen fungerar som en form av heltäckande princip, ämnad att täcka upp för de situationer som inte täcks av den internationella rätten och för att fungera som en konstant guide i krigföringens viktigaste princip (Svenska Röda Korset, 2016).

I nuläget saknas grund för att vidta någon givande bedömning av huruvida en militär intervention skulle vidtas i enlighet med kravet på proportional means. Eftersom USA inte gett någon utvecklad bild av vad en militär intervention skulle innebära eller hur den skulle vidtas, saknas förutsättningar för vidare analys. Vad som däremot kan sägas är att om en militär intervention skulle vidtas, måste det ske med beaktande av inverkan på civilbefolkningen och kraven på humanism, och det militära målet måste vara klart och tydligt.

4.1.5 Reasonable prospects

Att bedöma huruvida en militär intervention av Venezuela har förutsättningar att bli framgångsrik är svårt att göra eftersom det beror både på vilka metoder USA ämnar använda sig av, vilket stöd en intervention skulle ha av veneuzeleanerna själva och vilken situation landet befinner sig i vid den exakta tidpunkten för interventionen. Det är därmed rimligt att se de olika kriterierna om inneboende beroende av varandra, vilket troligtvis är tanken bakom doktrinen utformning. Bedömningen av reasonable prospects ska i vart fall sikta på att säkerställa att följderna av ett ingripande inte är värre än konsekvenserna av ett icke-ingripande (ICISS, 2001:37).

Oaktat vilka specifika åtgärder som skulle vidtas av USA vid en intervention har många röster höjts som kritiserar USA:s agerande och starkt avråder från att internera militärt i landet. Mycket av denna kritik grundar sig i att relationen mellan länderna i dagsläget är spänd, framförallt sedan USA erkände Guadió som rättmätig president i landet samt med beaktande av den maktbalans som föreligger mellan länderna och som under lång tid har präglat dess relation (Weeks, 2019). Frågan är således om ifall en militär intervention för att avsätta presidenten skulle försätta landet i en bättre situation och bana väg för demokrati och fria val, eller om det enbart skulle spä på den humanitära och ekonomiska kris som råder genom att bidra till en mer utbredd konflikt.

Det finns många anledningar till att en militär intervention med syftet att avsätta presidenten inte är den rimliga lösningen på problemet i Venezuela. Som tidigare visat har inga av USA vidtagna åtgärder i form av sanktioner eller embargon visat sig generera positiva effekter i landet, eller på något sätt drivit krisen mot en stabil lösning. Resultatet har enbart varit en upptrappning av den spända relationen länderna emellan (Weeks, 2019).

Vidare visar forskning på att militära interventioner generellt inte leder till en demokratisering av fattiga och internt splittrade länder (Weeks, 2019, hämtad ur Downs och Monten, 2013). En mer gynnsam metod är istället stötta fredliga oppositioner mot sittande regim för att på så sätt driva den demokratiska utvecklingen i landet framåt och försöka ena folket Venezuela och dess invånare är ett polariserat folk, där stöd finns både för Maduro och Guaidó, och en militär intervention riskerar att istället för att gynna den demokratiska utvecklingen och sammanföra befolkningen innebära en utestängning av en stor del av befolkningen (Weeks, 2019, hämtad ur Downs och Monten, 2013).

Den amerikansk-latinamerikanska relationen är även präglad av USA:s militära och politiska ingripanden i Latinamerika som i många fall har lett till ökat statligt förtryck av medborgare, mer elitistiskt förankrad ekonomi, ökad militär närvaro och våld samt en vidare underminering av demokratin (The Washington Post, 2019). Riskerna för att utfallet blir detsamma i Venezuela

är därmed förhållandevis höga och att följderna skulle bli en långvarig utländsk närvaro i landet som underminerar demokratin och ökat våldet. Att en militär intervention av USA inte skulle generera positiva effekter förstärks även av det uttalade motståndet av grannländer till Venezuela.

Argument för att en intervention skulle bli lyckad skulle möjligen kunna dras från det positiva exemplet av interventionen i Panama där utfallet blev en form av demokrati, om än något bräcklig. Detta argument kan dock fråntas viss relevans av det faktum att Panama är betydligt mindre land till ytan som rent praktiskt är lättare att ena, och att den amerikanska inblandningen i landet redan var påtaglig vid själva interventionens genomförande (Weeks, 2019).

Sammanfattningsvis råder det stora oklarheter kring om en intervention av USA i Venezuela har förutsättningarna att generera ett lyckat, demokratiserande utfall. Prospekten verkar snarare vara det motsatta, där risker för ökad militarisering, våldsanvändning och polarisering ses som möjliga risker om USA med militära medel skulle försöka driva bort Maduro från sin position. Denna bild förstärks även av det faktum att interventionen saknar stöd hos omkringliggande länder i regionen. Det alternativa sättet, att stötta en fredlig opposition, som i sin tur arbetar för att sammanfoga det polariserade folket och som har som målbild att driva fram socio-ekonomiska framgångar i form av reformer avseende mat, medicin och fundamentala samhällsfunktioner - framstår mot bakgrund av den spända relationen länderna emellan, motviljan hos regionen i stort och de problem som en militär intervention skulle riskera, som den rimligaste lösningen.

4.1.6 Right authority

Som tidigare nämnt anser Kommissionen att Säkerhetsrådet är det organ som är bäst lämpat för att hantera frågor om militära interventioner, och således är det även Säkerhetsrådet som skall ge godkännande i sådana situationer. Diskussioner i Säkerhetsrådet har pågått under en längre tid rörande hur situationen i Venezuela bör hanteras. Som tidigare nämnt har USA sökt stöd i Säkerhetsrådet för deras resolutionsförslag om ett fördömande av situationen i Venezuela. Trots en tydlig majoritet motsatte sig både Ryssland och Kina denna genom att nyttja sin vetorätt. Som nämnt tidigare uppmanar även Kommissionen att 'vetoländerna' enas om en kodex när det gäller frågor rörande militära interventioner under R2P, något som Ryssland och Kina i detta fall inte tog någon hänsyn till. Därmed saknar USA det stöd som krävs av Säkerhetsrådet.

Richard N. Haass, f.d. amerikansk diplomat och framstående inom CFR ('Council on Foreign Relations'), påvisade sin oro inför krisen Venezuela genom att uttala sig om följande:

What the Maduro regime is doing to the people of Venezuela is inconsistent with the obligations that come with being a sovereign state. The time has come for the UN or OAS or Lima Group to consider how to apply the Responsibility to Protect (R2P) doctrine.

(N. Haass, 2019)

Då Säkerhetsrådet ännu inte lyckats enas om hur, och om ens när, en intervention kan rättfärdigas, vore det rimligt att föreslå att godkännandet kommer utanför Säkerhetsrådet. Ett alternativ är att gå via Generalförsamlingen, där 2/3 måste stå bakom ett beslut om att intervensera. Dock syns det ännu inga tydliga diskussioner som tyder på att ett sådant godkännande skulle komma från Generalförsamlingen. Det vore möjligen rimligare att anta att en intervention skulle kunna ske genom en regional organisation, precis som Haass framhåller.

OAS ('Organization of American States'), har vid upprepade tillfällen påvisat sin oro över situationen i Venezuela och så sent som i mars 2019 antogs en resolution rörande humanitärt bistånd till landet. I resolution uppmanar de regeringen i Venezuela att genomföra de åtgärder som krävs för att förhindra en försämring av den humanitära situationen, däribland att acceptera det stöd som det internationella samfundet erbjuder. Resolutionen framhåller vikten av att militären samt polisstyrkor i Venezuela ska avstå från att blockera det humanitära bistånd som försöker nå landet, av vederbörlig respekt av de humanitära principer om "humanity, impartiality, neutrality, and operational independence of humanitarian assistance, as well as respect for human rights (OAS Permanent Council, 2019). Redan i slutet på 2018 meddelade OAS att en militär intervention inte kan uteslutas för att störta Maduro och hans regering (Aftonbladet, 2018) och därför vore det rimligt att anta att en intervention med OAS i spetsen är möjlig.

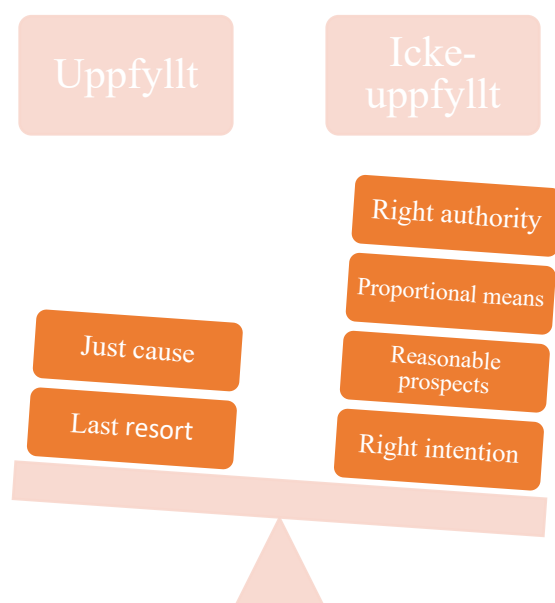
Med anledning av ett USA ännu inte fått godkännande från varken Säkerhetsrådet eller Generalförsamlingen ter sig en intervention sakna stöd under kriteriet right authority. Det som däremot talar för att en intervention eventuellt skulle bli möjlig längre fram i tiden, är ett eventuellt stöd från OAS då de ännu inte uteslutit militärt våld som en möjlig lösning. Däremot finns inget idag som stödjer en intervention.

5. Slutsats

Uppsatsens syfte har varit att genom en deskriptiv, teoriprövande fallstudie utröna huruvida doktrinen R2P kan rättfärdiga en militär intervention i Venezuela. Uppsatsen har genom en teoristyrd analys applicerat de sex kriterierna - just cause, right intention, proportional means, reasonable prospects och right authority – på fallet Venezuela för att besvara frågeställningen; *Hur lever fallet Venezuela upp till de sex kriterier som R2P-doktrinen ansvarar för att ställa upp och skulle fallet Venezuela därmed utgöra en möjlig grund för en revitalisering av R2P-doktrinen?*

5.1 Resultatets implikationer

Sammanfattningsvis visar den vidtagna analysen att fallet Venezuela inte lever upp till samtliga sex kriterier som ställs upp enligt R2P-doktrinen *responsibility to react*. Nedan bild illustrerar vilka kriterier som analysen menar på är uppfyllda respektive inte uppfyllda.

Kriteriet just cause är det kriterium som vi menar att Venezuela tydligast lever upp till. R2P-doktrinen bygger på antagandet att den egna statens suveränitet innefattar ett primärt ansvar för sin egen befolkning och vid statligt

misslyckande övertas ansvaret av det internationella samfundet. Detta är då det inte bara handlar om det internationella samfundets *rätt* att intervensera, utan *skyldigheten* att göra så. Situationen i Venezuela är ett tydligt exempel på en humanitär katastrof med långtgående följder för civilbefolkningen och en avsaknad hos landets ledare att vidta skyddande åtgärder. De mänskliga rättigheterna i landet är underminerade i form av massvält, brist på sjukvård och ett flertal dödsfall till följd av politiskt förtryck mot oppositionsanhängare. Mot bakgrund av detta får Venezuela anses ha misslyckats det sitt ansvar att skydda sin egen befolkning, vilket vi anser legitimerar en intervention i landet.

Även kriteriet last resort argumenterar vi för är uppfyllt. För kriteriets uppfyllnad krävs inte att samtliga icke-militära åtgärder har vidtagits i praktiken, men det bör rimligen antas att vidare agerande från omvärlden skulle sakna genomslagskraft. Humanitärt bistånd har mötts med militärt motstånd från Maduro-regimen, sanktioner har inte lett till någon positiv effekt och vapenembargon har inte minskat det dödliga våldet. Venezuelas ovilja att motta bistånd vid landets gränser har vidare resulterat i oroligheter och dödligt våld. Mot bakgrund av detta anser vi att det saknas anledning att anta att vidare fredliga lösningsförsök får positiva utfall.

Trots dessa kriterier uppfyllnad, saknas stöd under de resterande fyra kriterier. Inledningsvis kan konstateras att det helt och hållet saknas internationellt stöd för en USA-ledd militär intervention. Kriteriet right intention innebär att en intervention enbart kan rättfärdigas för att stoppa eller avvärja mänskligt lidande. I enlighet med Rysslands veto mot USA:s resolution i Säkerhetsrådet, går det ej att rättfärdiga en intervention med målet att enbart störta en regim. Vidare finns det inget stöd för en militär intervention hos närliggande stater, och således drar vi slutsatsen att kriteriet right intention inte är uppfyllt.

I linje med att det finns ett starkt regionalt motstånd mot en intervention ligger den allmänna åsikten om att militärt ingripande inte är den bästa lösningen för ett odemokratiskt och splittrat land. Tidigare amerikanskt agerande, både under den aktuella krisen i Venezuela men även generellt i Latinamerika, har inte genererat några positiva framgångar. Historiskt har sådana ingripande, militära såväl som politiska, snarare förvärrat situationen. Med anledning av detta vore det rimligt att anta att motsvarande händelseförlopp skulle utspelas i Venezuela och därmed anser vi att reasonable prospects inte är uppfyllt.

Det kriterium som vi anser svårast att dra några generella slutsatser om är proportional means. Kriteriets uppfyllnad eller icke-uppfyllnad är beroende av vilka åtgärder som USA skulle vidta vid en intervention. Då sådana åtgärder inte uttryckligen har redogjorts för, utan enbart talat i allmänna ordalag om en möjlig militär närvaro, går det inte heller att få stöd under doktrinen. För att en intervention ska rättfärdigas bör en

tydlig handlingsplan presenteras av USA, som skall stå i relation till de grundläggande principerna i den humanitära rätten.

Slutligen saknas det i dagsläget stöd även under kriteriet *right authority*. Med ovanstående information drar vi slutsatsen att en intervention ledd av USA inte skulle rättfärdigas då utsikterna för ett rättfärdigande av Säkerhetsrådet eller Generalförsamlingen verkar vara utom räckhåll. Därför argumenterar vi istället för att en intervention enbart kan rättfärdigas om USA intervenerar i samråd med OAS, snarare än på enskild basis. Detta med främst hänvisning till att Kommissionen uttryckt fördelarna med ett godkännande från en regional organisation. Vi anser dock, mot bakgrund av att OAS enbart uttalat att militärt våld inte kan uteslutas, inte att det finns tillräckligt stöd för en intervention. Vi menar att OAS uttryckligen måste stötta en intervention för att USA ska anses ha tillräckligt mandat att gå in i landet. Sammanfattningsvis kan därför en USA-ledd intervention inte rättfärdigas under *right authority*.

Sammanfattningsvis kan sägas att situationen i Venezuela lever upp till förutsättningarna för att en intervention skulle kunna vidtas. Däremot ställer R2P-doktrinen upp krav som är hänförliga till fler faktorer än den faktiska humanitära krisen i en stat. Sådana kriterier, i form av internationellt stöd, proportionalitet och rimliga framtidsutsikter för ett gynnsamt utfall, är inte uppfyllda. Därför kan inte USA stödja sig på R2P-doktrinen för att rättfärdiga ett militärt ingripande.

Mot bakgrund av att fallet Venezuela inte verkar utgöra grund för att tillämpa R2P-doktrinen, med beaktande av vad som nyss redogjorts för, är det svårt att dra slutsatsen att det aktuella fallet skulle utgöra grund för en revitalisering av doktrinen. Den utbredda kritik som finns mot doktrinen, både från individuella stater som hävdar suveränitet och det egna statens intresse som från forskare och breda teoretiska perspektiv, talar också emot en möjlig revitalisering. Vad som skulle behövas för att R2P skulle vinna vidare stöd är troligen en mer omfattande revidering av doktrinens förutsättningar, med ett tydligare ansvarsramverk, applicerat på ett mindre politiskt splittrat fall än Venezuela. Någon vidare utläggning om detta lämnas däremot för framtida forskning att utveckla.

5.2 Framtida forskning

Det bör beaktas att situationen i Venezuela är komplex och många olika motstående intressen styr. Det är därför troligt att fler faktorer är möjliga att beakta vid en analys av en militär intervention och dess rättfärdigande. I detta hänseende bör även beaktas det faktum att situationen är pågående och kan förändras snabbt, vilket också kan påverka utfallet av analysen. Denna uppsats är därmed lämpad som grund för framtida forskning på området.

Dels, mot bakgrund av vad som framkommit av uppsatsens slutsatser, är en intressant fråga att utreda huruvida något kriterium enligt doktrinen är, eller bör vara, överordnat något annat. Venezuela exemplifierar en situation där mänskliga rättigheter försumrats och där statens eget ansvar brutit och ett militärt ingripande möjligtvis skulle kunna ses som en sista utväg. Eftersom kriterierna väger lika tungt i den sammanlagda bedömningen av ett rättfärdigande, går det trots detta inte att med stöd ingripa i landet. För framtida forskning skulle vi därför rekommendera en analys av rimligheten i och konsekvenserna av att kriterierna väger lika tungt.

6. Källförteckning

Primärkällor

Bellamy, Alex J. (2015). *Responsibility to Protect: A Defense*, New York: Oxford University Press.

Council of European Union. (2018). *Venezuela: EU Renews sanctions for one year*. 6 feb. <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/11/06/venezuela-eu-renews-sanctions-for-one-year/> (Hämtad 2019-04-24).

Donnelly, Jack. (2013). Realism. I Burchill, Scott, Linklater, Andrew, Devetak, Richard, Donnelly, Jack, Nardin, Terry, Paterson, Matthew, Reus-Smith, Christian, True, Jacqui (red.). *Theories of International Relations*. 5. uppl. Palgrave Macmillan, London.

Haass, Richard N. (2019). [Twitter]. 22 feb. <https://twitter.com/RichardHaass/status/1099027570052530176> (Hämtad 2019-05-05).

ICISS. (2001). *The Responsibility to Protect: Report of the International Commission on Intervention and State Sovereignty*. Ottawa, International Development Research Council.

OAS, Permanent Council. (2019). *Humanitarian assistance in Venezuela*. 27 mars. <http://www.oas.org/documents/eng/press/CP40578E07-Humanitarian-Assistance-in-Venezuela.pdf> (Hämtad 2019-05-04).

Tilläggsprotokoll II till Genevekonventionerna. (1949). *Rörande skydd för offren i ickeinternationella väpnade konflikter*. 12 aug. <http://www.humanrights.se/wp-content/uploads/2012/01/Tilläggsprotokoll-II-till-Genèvekonventionerna.pdf> (Hämtad 2019-05-13).

United Nations, General Assembly. (2005). *2005 World Summit Outcome*, A/RES/60/1. 24 okt. https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_60_1.pdf (Hämtad 2019-05-03).

United Nations, Security Council. (2019a). *United States of America: draft resolution, S/2019/186*. 28 feb. https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2019_186.pdf (Hämtad 2019-04-24).

United Nations, Security Council. (2019b). *The situation in the Bolivarian Republic of Venezuela, S/PV.8476*. 28 feb. https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_pv_8476.pdf (Hämtad 2019-04-24).

Sekundärkällor

Amnesty International UK. (2018). *Venezuela: Government Responsible for 'one of the worst human rights crisis in its history' – new report*. 20 sep. <https://www.amnesty.org.uk/press-releases/venezuela-government-responsible-one-worst-human-rights-crisis-its-history-new> (Hämtad 2019-04-24).

Aftonbladet. (2018). OAS: Maduro kan störtas. 15 sep. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/ngxMmL/oas-maduro-kan-stortas> (Hämtad 2019-05-06).

AMN. (2019). US-backed Lima Group rejects military intervention in Venezuela. 17 april. <https://www.almasdarnews.com/article/us-backed-lima-group-rejects-military-intervention-in-venezuela/> (Hämtad 2019-05-06).

Boadle, Anthony, Paraguassu, Lisandra, Simoes, Eduardo, Bautzer, Tatiana. (2019). Brazil backs Venezuela uprising, but says it won't intervene militarily. *Reuters*. 30 april. <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-politics-brazil/brazil-backs-venezuela-uprising-but-says-it-wont-intervene-militarily-idUSKCN1S61MK> (Hämtad 2019-05-05).

Brockmann, Miguel D'Escoto. (2009). *General Assembly Agrees to Hold More Talks on Responsibility to Protect*. UN News Services.

Collins, Kaitlan, Liptak, Kevin. (2019). Trump urges caution as Bolton and Pompeo tease a military intervention in Venezuela. *CNN*. 3 maj. <https://edition.cnn.com/2019/05/03/politics/trump-caution-bolton-venezuela/index.html> (Hämtad 2019-05-05).

- Denscombe, M. (2014). *The Good Research Guide: For Small-scale Research Projects*. 5. uppl., Maidenhead, Berkshire: McGraw-Hill Education.
- Dietrich, John W. (2013). R2P and Intervention after Libya. *Journal of Alternative Perspectives in the Social Sciences* 5(2): 323–352.
- Downes, Alexander B, Monten, Jonathan. (2013). Forced to Be Free?: Why Foreign-Imposed Regime Change Rarely Leads to Democratization. *The MIT Press* 37(4): 90–131.
- Esselmont, Tom. (2016). As Syrian deaths mount, world's 'responsibility to protect' takes a hit: experts. *Reuters*. 25 okt. <https://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-law/as-syrian-deaths-mount-worlds-responsibility-to-protect-takes-a-hit-experts-idUSKCN12O2S3> (Hämtad 2019-05-12).
- Engbom, Lotten. (2019). Kvinna skjuten till döds i protester i Venezuela. *Expressen*. 2 maj. <https://www.expressen.se/nyheter/kvinna-skjuten-till-dods-i-protesterna-i-venezuela/> (Hämtad 2019-05-03).
- Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Towns, Ann., Wängnerud, Lena. (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 2. uppl. Stockholm: Norstedts Juridik.
- France24. (2019). *Nearly a quarter of Venezuelans need aid: international UN report*. 28 mars. <https://www.france24.com/en/20190328-nearly-a-quarter-venezuelans-need-aid-internal-un-report> (Hämtad 2019-05-02).
- Gallhager, Adrian M. (2012). A Clash of Responsibilities: Engaging with Realist Critiques of the R2P. *Global Responsibility to Protect* 4 (3): 334–357.
- Grovogui, Siba N'Zatioul. (2013). Deferring differences: a postcolonial critique of the 'race problem' in moral thought. I Seth, Sanjay (red.). *Postcolonial Theory and International Relations*. Routledge, London.
- Human Rights Watch. (2019). *Venezuela: UN Should Lead Full-Scale Emergency Response*. 4 april. <https://www.hrw.org/news/2019/04/04/venezuela-un-should-lead-full-scale-emergency-response> (Hämtad 2019-05-13).

- International Criminal Court. (2019). *About*. <https://www.icc-cpi.int/about> (Hämtad 2019-05-13).
- International Criminal Court. (2018). *Preliminary Examination, Venezuela*. <https://www.icc-cpi.int/venezuela> (Hämtad 2019-04-22).
- International Organization for Migration [IOM]. (2019). *Migrant and Refugee Venezuelan Crisis: IOM Regional Response Overview*. <https://www.iom.int/sitreps/venezuela-migration-and-refugee-venezuelan-crisis-iom-regional-response-overview-april-2018> (Hämtad 2019-04-24).
- Jewkins, Stephen. (2019). Military intervention not an answer for Venezuela: Colombia president tells paper. *Reuters*. 15 mars. <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-politics-colombia/military-intervention-not-an-answer-for-venezuela-colombia-president-tells-paper-idUSKCN1QW19T> (Hämtad 2019-05-05).
- Järkstig, Linnea. (2019). Två barn dödade och minst 15 skadade i våldsamheter. *Omni*. 2 maj. <https://omni.se/tva-barn-dodade-och-minst-15-skadade-i-valdsamheter/a/QorPeJ> (Hämtad 2019-05-09).
- Keeler, Chris. (2011). The End of the Responsibility to Protect?. *Foreign Policy Journal*. 12 okt. <https://www.redcross.se/vart-arbete/k2/kriget-slager/grundlaggande-principer-och-regler/?fbclid=IwAR2YH-PArdPk9Zn6rIPQizNOVfyv7iGiqET4owHxb6BwAvXAYNT5DuyoKko> (Hämtad 2019-05-09).
- Kohus, Meridith, Herrera, Isayen. (2017). As Venezuela Collapses, Children Are Dying of Hunger. *New York Times*. 17 dec. <https://www.nytimes.com/interactive/2017/12/17/world/americas/venezuela-children-starving.html> (Hämtad 2019-05-07).
- Lee, Shin-wa. (2012). The Responsibility to Protect (R2P) in Humanitarian Emergencies: From Libya to North Korea?. *EAI Asia Security Initiative Working Paper*. 1-22.
- Limitone, Julia. (2019). Military action possible in Venezuela, Pompeo says. *Fox Business*. 1 maj. <https://www.foxbusiness.com/politics/military-action-possible-in-venezuela-pompeo-says> (Hämtad 2019-05-03).
- Lopéz, Glass, Virginia. (2019). Nothing Can Prepare You For Life With Hyperinflation. *New York Times*. Virginia. 12 feb.

- <https://www.nytimes.com/2019/02/12/opinion/venezuela-hyperinflation-food-shortages.html> (Hämtad 2019-04-24).
- Mackinnon, Amy. (2019). Maduro vs. Guaidó: A global scorecard. *Foreign Policy*. 6 feb. <https://foreignpolicy.com/2019/02/06/maduro-vs-guaido-a-global-scorecard-map-infographic/> (Hämtad 2019-05-04).
- Mahdavi, Mojtaba. (2015). *A Postcolonial Critique of Responsibility to Protect in the Middle East*. XX(1): 7-36. http://sam.gov.tr/wp-content/uploads/2015/11/02_Mahdavi.pdf (Hämtad 2019-04-24).
- Mamdani, Mahmood. (2009). *Saviors and Survivors: Darfur, Politics, and the War on Terror*. Pantheon Books, New York.
- Mason, Jeff, Rampton, Roberta. (2015). U.S. declares Venezuela a national security threat, sanctions top officials. *Reuters*. 10 mars. <https://www.reuters.com/article/us-usa-venezuela/u-s-declares-venezuela-a-national-security-threat-sanctions-top-officials-iduskbn0m51ns20150310?fbclid=IwAR3xeYoHvsHclzIVUJvScL8ASeyyZJvonYjtNjHlZm4EnoUvu2CWJe-fGfY> (Hämtad 2019-05-09).
- Mora, Frank O. (2019). What a Military Intervention in Venezuela would Look Like. *Foreign Affairs*. 19 mars. <https://www.foreignaffairs.com/articles/venezuela/2019-03-19/what-military-intervention-venezuela-would-look> (Hämtad 2019-04-22).
- Mumdani, Mahmood. (2010). *Saviors and Survivors: Darfur, Politics, and the War on Terror*. California: Three Rivers Press.
- Nugent, Ciara. (2019). Why the Threat of U.S. Intervention in Venezuela Revives Historical Tensions in the Region. *Time*. 25 jan. <http://time.com/5512005/venezuela-us-intervention-history-latin-america/> (Hämtad 2019-05-03).
- Office of the Press Secretary. (2015). Fact Sheet: Venezuela Executive Order. *The White House, President Barack Obama*. 9 mars. https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2015/03/09/fact-sheet-venezuela-executive-order?fbclid=IwAR12cuWYD068gcIgZZYNDBMU3_j0Gfp74uETjpCKvMXMw9vUbb3kwl_9o1Y (Hämtad 2019-05-09).

- O’Niel, K. Shannon. (2019). A Venezuelan Refugee Crisis. *Council of Foreign Relations*. 15 feb. <https://www.cfr.org/report/venezuelan-refugee-crisis> (Hämtad 2019-04-24).
- Selby-Green, Michael. (2019). Venezuela crisis: Former UN rapporter says US sanctions are killing citizens. *Independent*. 26 jan. <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/venezuela-us-sanctions-united-nations-oil-pdvsa-a8748201.html> (Hämtad 2019-05-07).
- Siba N, Grovogui. (2013). “Postcolonialism”, i Tim Dunne, Milja Kurki och Steve Smith (red.), *International Relations theories: Disciplines and Diversity*, 3. uppl. Oxford University Press.
- Sullivan, Mark P. (2019). Venezuela: Overview of U.S. Sanctions. *Congressional Research Service*. <https://fas.org/sgp/crs/row/IF10715.pdf> (Hämtad 2019-04-24).
- Svenska Röda Korset. (2016). *Grundläggande principer och regler*. 1 april. <https://www.redcross.se/vart-arbete/k2/krigets-lagar/grundlaggande-principer-och-regler/?fbclid=IwAR2YH-PARdPk9Zn6rIPQizNOVfyv7iGiqET4owHxb6BwAvXAYNT5DuyoKko> (Hämtad 2019-05-09).
- SVD. (2019). *Dödsfall efter våld vid Venezuelas gräns*. 23 feb. <https://www.svd.se/soldater-hjalpte-guaido-ut> (Hämtad 2019-05-06).
- UN News. (2009). General Assembly agrees to hold more talks on responsibility to protect. *United Nations*. 14 sep. <https://news.un.org/en/story/2009/09/312402> (Hämtad 2019-04-24).
- USAid. (2019). *Venezuela regional crisis*. <https://www.usaid.gov/crisis/venezuela-regional> (Hämtad 2019-05-03).
- Wamsley, Laurel. (2019). Humanitarian Aid Arrives For Venezuela – But Maduro Blocks It. *NPR*. 8 feb. <https://www.npr.org/2019/02/08/692698637/humanitarian-aid-arrives-for-venezuela-but-maduro-blocks-it?t=1557076083026> (Hämtad 2019-05-03).

- The Washington Post. (2019). Before Venezuela, US had long involvement in Latin America. 1 maj. https://www.washingtonpost.com/national/before-venezuela-us-had-long-involvement-in-latin-america/2019/05/01/da73690c-6c3a-11e9-bbe7-1c798fb80536_story.html?fbclid=IwAR1ENCsUtKG1El5OuiCvtvthgwcuMYwd457WB3rmzXsv-ERa2HWm0PMVg&utm_term=.6e2c499df50c (Hämtad 2019-05-13).
- Weeks, Gregory. (2019). The U.S. is thinking of invading Venezuela. That's unlikely to lead to democracy. *Washington Post*. 25 mars. https://www.washingtonpost.com/politics/2019/03/25/us-is-thinking-invading-venezuela-thats-unlikely-lead-democracy/?fbclid=IwAR3GpKEEYbe-YMV-B2r79gtF39QqCtLr5Ps3Mv-ELBkEip-lsZDECya35XU&noredirect=on&utm_term=.799283c933c1 (Hämtad 2019-05-03).
- Wyss, Jim, Ordonez, Franco. (2019). The use of Force it not a solution for what's happening in Venezuela. *The Sydney Morning Herald*. 26 feb. <https://www.smh.com.au/world/south-america/the-use-of-force-is-not-a-solution-for-what-s-happening-in-venezuela-20190226-p510c5.html> (Hämtad 2019-05-09).
- Yin, Robert K. (2007). *Fallstudier: design och genomförande*. 1. uppl. Liber, Malmö.
- Young, Robert J.C. (2003). *Postcolonialism: A Very Short Introduction*. Oxford University Press.